

Opinie: Met Roemenië als voorzitter maakt de EU zich ongelooftwaardig

'EU, sorry voor deze regering': Roemeense betogers lieten van zich horen in de hoofdstad Boekarest, bij de overdracht van het voorzitterschap van de Europese Unie op 10 januari. | beeld epa / Robert Ghement

25 maart 2019, 03:00

aangepast 25 maart 2019, 08:55

Gabor Landman • oprichter van de Stichting European Language Rights

Wij geven 5 artikelen per maand cadeau. Dit is nummer 1.

We kunnen onze verhalen alleen maken als betalende leden ons steunen.
Vind je christelijk betrokken journalistiek ook belangrijk?

Sluit je nu aan →

vanaf € 3,25 per week

EU-voorzitter Roemenië negeert de rechten van minderheden. Dat tast de geloofwaardigheid van de Europese Unie aan.

Vanaf 1 januari is Roemenië roulerend voorzitter van de Europese Unie. Ofschoon het land sinds 2007 volledig lid is van de EU, wordt het de toegang tot de Schengenzone sinds 2011 keer op keer ontzegd, vanwege zijn gebrek aan 'rechtsstatelijkheid'.

Dit is niet vreemd, omdat Roemenië geen lange traditie heeft met wat een rechtsstaat kenmerkt. Het land was immers tot 1989 een communistische dictatuur, waar de geheime politie – de Securitate – iedereen controleerde. De bevolking leed honger en leefde in armoede.

De transformatie van dictatuur naar democratie begon met een schijnproces. De wrede dictator werd na een geïmproviseerde zitting geëxecuteerd, zonder dat hij in een eerlijk proces openheid van zaken had kunnen geven.

Nog geen jaar na deze revolutie vielen de eerste etnische doden in Europa ten gevolge van etnisch geweld – dat was niet in Joegoslavië, maar in 1990 in Tirgu Mures (Hongaars: Marosvásárhely), de hoofdstad van de autonome Hongaarse provincie in Roemenië, totdat die in 1960 door de dictator Ceausescu werd ontmanteld. De kwalijke rol van de Securitate bij deze gebeurtenissen is nooit opgehelderd.

tweede taal

Als voorwaarde voor lidmaatschap van de Europese Unie en de NAVO ratificeerde Roemenië in 1995 het Verdrag van Straatsburg ter bescherming van nationale minderheden. Ook werd Hongaars als co-officiële taal erkend in de Roemeense grondwet.

Op papier is in Roemenië dus alles in orde. In de praktijk worden deze rechten zelfs symbolisch niet nageleefd.

Roemenië vierde vorig jaar december zijn honderdjarig bestaan. Er is echter geen reden voor feest. Ten tijde van de volkstelling van 1930 woonden er nog 745.421 Duitsers, 1,4 miljoen Hongaren en 728.115 Joden in dit land. Bij de recente volkstelling van 2011 konden er nog slechts 3271 Joden en 36.884 Duitsers worden geteld.

De etnische Hongaren in Transsylvanië leven nog steeds onder spanning in het land waar de graven van hun voorouders liggen. Hun constitutionele taalrechten worden niet nageleefd en ze zijn structureel ondervertegenwoordigd bij de politie en ambtenarij.

Roemenië heeft als lid van de Europese Unie de plicht niet alleen volgens de letter, maar ook volgens de geest van het EU-verdrag invulling te

geven aan het Europese burgerschap. Juist hier wringt de schoen.

kwelijke rol

Miljoenen Roemenen genieten wel van hun Europese burgerrechten in EU-landen als Groot-Brittannië, Italië en Nederland, maar Roemenië lapt deze rechten voor zijn eigen Europese burgers aan de laars. Dat geldt zeker voor de Europese afspraken inzake taalrechten.

Dat tast de geloofwaardigheid van de Europese Unie aan. Indien de EU bij haar eigen lidstaten niet in staat is haar eigen kernwaarden van rechtsstatelijkheid en burgerschap te beschermen, hoe kan zij dan succesvol tegen corruptie optreden of een geloofwaardig buitenlands beleid voeren?

Roemenië speelt door zijn verraad aan deze Europese kernwaarden een kwelijke, destabiliserende rol in de regio. In de buurlanden Moldavië en Oekraïne speelt een soortgelijke problematiek ten aanzien van de Russische taalminderheden.

Zolang Roemenië tweederangs burgers kent, is Europese integratie onmogelijk. Je kunt niet je eigen historische minderheden het leven zuur maken door hun burgerrechten te ontkennen en tegelijkertijd voorbeeldig het Europese burgerschap naleven. Een waardegemeenschap die haar eigen kernwaarden niet kan verdedigen, heeft geen moreel bestaansrecht.

gebrek aan democratie

Het uiteenvallen van de Europese Unie door de brexit, het negeren van de volkswil in Nederland bij het Oekraïne-referendum en het gebrek aan rechtsstatelijkheid in Roemenië tonen het bestuurlijke onvermogen en het gebrek aan democratie van de Europese Unie aan.

Roemenië tart het morele bestaansrecht van de Europese Unie. En staten die de burgerrechten van de eigen bevolking niet erkennen, is historisch gezien geen lang leven beschoren. <